

Føroyum. Hann sigur, at hevur tú eina útgerðarhavn, sum hevur gott atløgupláss og góðar goymslumsstøður, so hevur tað minni at siga, um útgerðarhavni liggur í Havn ella aðrastaðni.

-Teinurin til ein boripall verður so mikið langur, at nakrir kilometrar meira ella minni hava ikki so nógv at siga.

Góð tíð til orðaskifti um regionalpolitikk

Heldur Tor Lund tað vera rætt at tengja spurningin um útgerðarhavn saman við bygdamenning?

-Sjálvur komi eg úr strandanoregi og havi tí upplivað alt hatta orðaskiftið frá tí eg var smádrongur. Slíkt orðaskifti er heilt náttúrligt, tá nýtt virksemi tekur seg upp.

Eg haldi, at ein eigur at vera varin við ikki at hyggja ov langt fram í eini latifasu. Kanska verða bert boraðir nakrir fáir brunnar, og tað visir seg, at einki er at finna. Verður olja funnin, so ber tað til væl til politiskt tá at gera langtíðarætlanir fyri virksemi og hvar hetta skal vera. Tvs. at orðaskiftið um í hvønn mun útgerðarhavn skal tengjast at spurninginum um regionalpolitikk - bygdamenning - hevur ikki akuttan skund. Tað kann bíða til ein veit, um olja finst her.

Tor Lund visir á gongdina í Norðurnoregi, har norska stórtingið álegði Statoil at brúka serstakar útgerðarhavni til virksemi sítt her.

-Men tá tosa vit um ein útvíking yvir 20 til 30 ár, og tá er náttúrligt, at politikarar taka støðu til plasering, og um basavirksemi skal brúkast politiskt til at varðveita ella menna eitt ávíst øki í landinum.

Tor Lund heldur tí, at føroyingar eiga ikki at hugsa so nógv um bygdamenning í sambandi við eina útgerðarhavn longu nú. Tí eingin kann í dag siga við vissu, um henda støðin fer at virka í meira enn bert eitt stutt tíðarskeið.

Tað hann annars hevur sæð av havnum í Føroyum, so er ikki tørvur á at gera stórrí fløgur í basavirksemi í løtuni. Talan er bert um onkrar smávegis ábøtur.

-Men fyri allar partar vil tað í longdini vera best, um arbeiði verður út frá eini útgerðarhavn, heldur enn at virkssemið verður spjatt til fleiri pláss.

Samanumtikið heldur Tor Lund, at spurningurin um at tengja bygdamenning saman við basavirksemi kann víðgerast tá og um olja verður funnin. Eftir tað er tíð til at víðgera tann spurningin og seta hann í samband við, hvussu vit ætla at menna samfelagið sum heild.

-Føroyskir politikarar og vinnulívið á staðnum eiga at gera av, hvar ein møgulegt framtíðar útgerðarhavn skal liggja og í hvønn mun hon skal taka hædd fyri útvíkinginum í samfelagnum annars.

Greenpeace og



føroyska økið

Nú umhvørvisfelags-skapurin Greenpeace er farin í hernað móti nýggjum bor-ingum á eitt nú norskum øki spurdu vit Tor Lund um ein ikki kann rokna við at fáa trupulleikar við just Greenpeace, tá farið verður at bora við Føroyar um eina tíð?

Sjálvur heldur hann ikki, at tað verður lætt hjá Greenpeace at steðga útvíkinginum her. Tað verður truplari hjá Greenpeace at fremja atgerðir kring Føroyar enn t.d. í Norðurnoregi eitt nú orsakað av frástøðu millum land og møgulegar bori-pallar.

Men hvat hevur hann at siga til „No new oil“ herferðina hjá Greenpeace?

-Eg havi sæð og hoyrt, hvat teir halda. Vit hava so eina aðra áskoðan. Eg trúgvi tað verður ómetaliga torført at loysa hetta við einum dialogi. Tú megna ikki at sannføra Greenpeace, at teir mistaka seg eins og tað heldur ikki hevur gjørt tað í spurninginum um hvalin. Hvat tú enn sigur, so eru báðir partar so mikið sannførdir í sínum máli, at tað ber ikki til at koma til nakra semju.

-Men hevur Greenpeace ikki rætt, tá tað verður sagt, at vit eiga at gera tígur í varandi orkukeldur?

-Já. Og tað verður eisini gjørt. M.a. framleiðir Norsk Hydro nógva orku úr vatni, so mikið nógva, at Noreg í dag fær alla elorku, ið brúkt verður, frá vatnorkuverkum.

Tor Lund visir á, at tað í dag verður nógva granskað í varandi orkukeldum kring allan heimin, men hóast hetta er stórir tørvur á orku, og harímillum tí slagi av orku, sum í dag ikki fæst frá varandi orkukeldum. Her visir hann serstakliga til flutningsøkið. Bæði hvat skipum, bilum og flogfór-

um víðvíkur vil tað vera torført at fmynda sær, at brúktar vera varandi orkukeldur. Annars gera nógva oljufelg í dag gera fløgur í varandi orkukeldur.

Nú siga Greenpeacefólkini, at tað er ikki neyðugt at leita eftir nýggjum oljukeldum, tí teir verandi keldurnar goyma nóg mikið av olju til at nøkta tørvin?

-Tað finnst stórar eyka-goymslur sum er. Men framleiðslan er eisini stór. Í dag verða framleitt millum 70 og 80 mill. fót um dagin. Tað ger, at ein er noyddur til at finna meira olju, um ein skal hava eina langtíðar framleiðslu.

Vit spurdu Tor Lund, hvat hann hevur at siga til úttalislíni hjá aðalskrivar-anum í norska senterflokkinum í Sosialinum fyrr í ár um, at føroyingar eiga longu frá byrjan av avmarka talið av teigum og heldur leggja seg eftir at lata nøkur fá og stór oljufelg sleppa at bora?

-Ein kann siga fyri og ímóti tí. Tað vit sleggja alla

staðni er, at lond vilja luta út so nógvar teigar sum gjørligt frá byrjan, meðan áhugin í oljuindnaðinum er stórur. Ein av orsøkunum er tann, at myndugleikarnir tá kunnu fáa betri treytir íggjnum seinni. Tá tað fyrst eru boraðir nakrir brunnar, sum geva negativt úrslit, kann tað vera torfórari hjá myndugleikunum at fáa oljufelg at góðtaka hardari treytir.

Tor Lund vil ikki gera viðmerkingar til møguleikarnar at finna olju við Føroyar, men í einum heilt nýggjum øki, har tað ikki er leitað áður, er tað oftani minni enn 10% møguleiki fyri at finna olju. Tað merk-ir, at teir flestu brunnarnir vilja verða negativir.

Hittu oljumálaráðharran

Undir vitjanini í Føroyum nýttu umboðini fyri bæði Norsk Hydro og Lasmo høvi til at heilsa uppá nýggja oljumálaráðharran.

Tor Lund heldur tað vera sera positivt, at Føroyar hava peikað út ein persón, sum politiskt skal hava ábyrgdina av oljumálum.

Tað ger tað eisini lættari hjá oljufelgunum.

-Vit hava eisini havt fund við oljufyrisingina, og eg haldi, at tit í Føroyum eru komin sera væl áleiðis við at fyrireika tykkum til eina oljuvinnu við m.a. at fáa tey fólk og ta vitan, sum brúk er fyri.

Nú gera vit okkum tilreiðar til at vera við í tí fyrsta útbjóðingarfarinum. Nær henda rundan verður er upp til føroyingar. Vit brúka tíðina fram til tann dagin til at arbeiða víðari, og tað føroyingar seta hol á runduna, so vera vit klárir við eini umsókn.

Hann skilur annars væl føroyingar, at ein er eitt sindur varin við at bjóða út, nú markið ikki er ásett. Hetta kann loysast við eini politiskari semju ella kann ein semjast um, hvat ein er ósamdur um, tvs. at ein hevur eitt øki ímillum, sum framvegis er umstrítt, og har føroyingar kunnu bjóða út tað, sum er føroyskt og bretar tað, sum er bretskt.

-Men eg haldi, at fyri allar partar vil tað vera betri, um ein verður samdur fyrst um, hvar markið skal vera. Tað

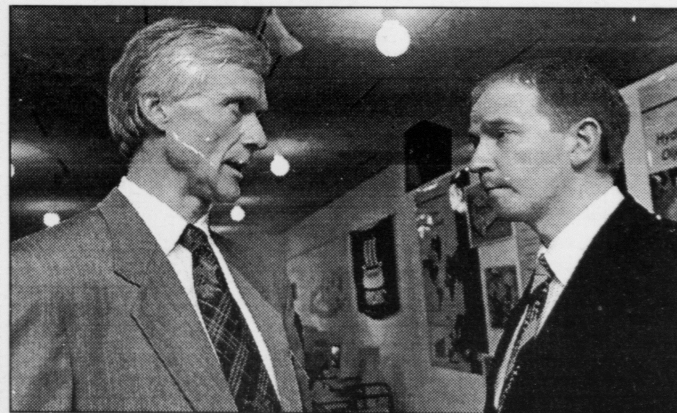
Norsk Hydro vitjar í Tinganesi. Frá vinstri Eyðun Elttø, oljumálaráðharrin, Kamma Strand, informasjonsleiðari, Tor Lund, stjóri og James Efestathiou, kanningarstjóri. Afstari Johan Mortensen, umboðsmaður. Mynd Jens K. Vang.

vil vera betri, at tann dia-logurin kom, áðrenn eina leiting, enn um hann skal koma eftir, at eitt fund er gjørt.

Millum tey størstu í Noregi

Norsk Hydro er eitt altjóða orkufelag. Felagið umger orku til ymsar vørur. 37.000 fólk starvast hjá felagnum, harav 17.000 í Noregi. Felagið er heimsins størsti framleiðari av nitrogentøð. Fyrirtekni er eisini av tann størsti aluminíumframleiðarin í Europa. Haraftir verður magnesíum og PVC framleitt. Eisini stendur fyrirtekni fyrir eini munandi framleiðslu av alilaksi. Haraftir umger Norsk Hydro farmasutiskar vørur úr burturkastinum frá alingini. Umframt hetta er Norsk Hydro ein týðandi oljuframleiðari á norska landgrunninum. Fyrirtekni framleiðir 800.000 fót av olju um dagin, sum svarar til 1% av heimsframleiðsluni.

51% av fyrirtekni eru ogn hjá norska statinum. Men verður annars ríkið sum var talan um eitt privat felag. Í dag telist Norsk Hydro millum tær størstu fyrirtekur í Noregi. Kværner hevur fleiri fólk í arbeiði, men Norsk Hydro hevur størri umsetning. Tó er Statoil størst, tá talan er um nettointøku.



Leiðarin á Oljufyrisingini Herdalfur Joensen hittir Tor Lund frá Norsk Hydro